

»OHRANIMO ČLOVEKU DOSTOJANSTVO«

Čas v katerem živimo, je čas velikih sprememb. Vsak dan smo priče novim tehnološkim dosežkom, o katerih pred dvema desetletjema nismo mogli niti sanjati, a so danes postali del naše resničnosti in so deležni našega nenehnega čudenja. Človek želi in hrepeni biti del tega napredka in ga uporabljati zase čim dlje v prihodnost. Želi ustaviti svojo biološko uro staranja tako, da z različnimi modernimi pripomočki in zdravili poskuša ohranjati svojo telesno in duševno zdravje.

Drži, človek si je dejansko podaljšal svoje življenje, saj se povprečna starost iz leta v leto dviguje. Doma in po svetu raste število stoletnikov, narašča pa tudi število starejših ljudi, ki obolevajo za boleznimi, ki se v družbi doslej niso tako pogosto pojavljale in ena od teh, zelo pereča sodobna bolezen, je brez dvoma demenca in vse njene možne oblike.

To je bolezen motenega spomina v času, kraju in prostoru, ki prizadene tako človeka, ki jo dobi kot tudi vso njegovo družino s katero živi.

Skrb za bolnika z demenco je težka in mora biti celostna. Svojci in osebe, ki takšnega človeka negujejo, prej ali slej rabijo dodatno strokovno pomoč. Možnosti je več, odločitev kako bodo ukrepali, pa je prepuščena največkrat njim samim.

Ena od oblik pomoči pri negi, oskrbi in varovanju bolnika z demenco so tudi Domovi starejših občanov, ki se danes soočamo z dejstvom, da nas velika večina žal še nima ustrezno prilagojenih oddelkov za demenco, kjer bi lahko varno in z vsem dostojanstvom ter strokovnostjo skrbeli za bolnike, ki so zaradi svoje motenosti do drugih, često nerazumljeni s strani ostalih uporabnikov domskih storitev.

Stanovalci Doma si namreč zelo želijo v miru preživljati svojo starost, saj pomoč in oskrbo v Domu redno plačujejo in zato od sstanovalcev in delavcev tudi upravičeno pričakujejo, da drugi ne posegajo v njihove

osnovne človečanske pravice ter v njihovo osebno dostojanstvo.

To pa so vse tiste duhovne vrednote, ki nikoli ne bodo zastarale in bodo vedno ostale aktualne, kljub materialnemu napredku, kajti potrebno jih je negovati do konca življenja, ne glede na bolezen in stanje v katerem se trenutno človek nahaja.

Te temeljne vrednote so predvsem: medsebojno spoštovanje, razumevanje, prijateljstvo, strpnost, dobrohotnost, sočutje, ljubezen in mir, ki ljudem pomagajo ohranjati človeško dostojanstvo. Sožitje v tako veliki skupnosti kot je naš Dom, v katerem živi 228 stanovalcev potrebuje spoštovanje temeljnih pravic in svoboščin slehernega posameznika. Pred Vami je zato napisan kratek povzetek Deklaracije o pravicah stanovalcev Doma, ki smo ga v sodelovanju z skupino naših stanovalcev napisali z edinim namenom, da bi se vsak stanovalec v Domu počutil svobodnega v svojih odločitvah, vendar pa s tem, ko bo uveljavljal svoje pravice, sočasno ne bo kršil pravic drugega sstanovalca.

DEKLARACIJA O PRAVICAH STANOVALCA DOMA!

1. Da razpolaga s svojimi finančnimi zadevami;
2. Da nosi svoja oblačila;
3. Da odloča o svojem videzu: oblačenju, pričeski ali drugih osebnih stvareh po lastni izbiri;
4. Da obdrži, upravlja in uporablja svoje premoženje v prostorih kjer živi, da ohranja svojo individualnost in osebno dostojanstvo, razen ko Dom ugotovi, da bi to lahko posegalo v pravice drugih;
5. Da sprejema in pošilja zaprto korespondenco;
6. Da ima samostojen dostop do domskega telefona, kakor tudi do zasebnega telefona na lastne stroške;

7. Da spoštuje Hišni red doma;
8. Do storitev osebnega zdravnika v okviru zdravstvenega zavarovanja ali na lastne stroške;
9. Do pomoči pri zagotavljanju zdravstvene oskrbe in do zasebnosti;
10. Do možnosti odklonitve zdravljenja in zdravljenja, prav tako sme odkloniti sodelovanje v raziskovalnih projektih, če pa se odloči za sodelovanje, mora pisno soglašati na podlagi podatkov o vsebini in učinkih projekta;
11. Do neomejenega komuniciranja vključno z osebnimi obiski po stanovalčevi izbiri po veljavnem Hišnem redu ali po dogovoru v izjemnih primerih;
12. Da vzdržuje stike z lokalno skupnostjo in da doseže glede na svoje sposobnosti največjo možno stopnjo neodvisnosti, avtonomnosti ter aktivnega sodelovanja v lokalni skupnosti;
13. Da se lahko v svojem ali imenu drugih pritoži vodstvu Doma in državnim institucijam;
14. Do varnega in prijaznega življenjskega okolja ter zavzete in spoštljive oskrbe, ki upošteva dostojanstvo in individualnost stanovalca;
15. Do uresničevanja stanovalčevih verskih potreb in verske svobode;
16. Da ni prikrajšan za nobeno ustavno, civilno in zakonsko pravico zgolj zaradi tega, ker živi v Domu;

17. Da je premeščen samo v naslednjih primerih:
- V nujnem primeru, iz zdravstvenih razlogov, zaradi njegove koristi ali zaradi koristi drugih stanovalcev na podlagi pisne odredbe stanovalčevega zdravnika, ki mora opisati razlog premestitve ali na lastno željo;
  - Zaradi neplačila stroškov bivanja;
  - Zaradi hujših ali ponavljajočih kršitev hišnega reda, o katerih je bil pisno opozorjen;
  - O premestitvi mora biti stanovalec obveščen;
18. Da ni duševno ali telesno zlorabljen, da ni podvržen kemijski in fizični prisili;
19. Da je zagotovljena varnost pri shranjevanju njegovih osebnih stvari in zaupno ravnanje z njegovimi osebnimi, zdravstvenimi in socialnimi podatki ter možnost vpogleda v te podatke;
20. Da lahko kadar koli zapusti Dom;
21. Da ni diskriminiran pri rekreaciji, hranjenju in drugih socialnih potrebah zaradi starosti, rase, vere, spola ali nacionalnosti. Stanovalčeva udeležba je lahko omejena ali prepovedana, če to priporoča zdravnik in se strinja stanovalec;
22. Da se lahko izseli iz Doma na podlagi pisne odpovedi;
23. Da je pisno obveščen pred sprejemom v Dom in med bivanjem o storitvah, ki jih nudi Dom ter o vseh stroških vključno s sobo, prehrano, pralnico in z osebnimi storitvami;
24. Da je pisno obveščen o spremembi stroškov;

Deklaracija je povzeta iz ameriške zvezne države New Jersey, ki jo je objavil tamkajšnji varuh človekovih pravic - omnibusman. /revija- Odsev/

1. Telefonske številke, kamor se lahko vlagajo pritožbe:

Uprava Doma: pisno ali osebno

Telefon: **01 5896 750**

Fax: **01 5682 059**

E-mail: bezigrad@ssz-slo.si

Varuh človekovih pravic: **080 15 30**

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve: **01 578 33 76**

2. Dom in uporabnik sta dolžna spoštovati vse državne in evropske zakone in predpise.

Direktor Doma:
Miloš Radojevič

V Ljubljani, maj 2008

DOM STAREJŠIH OBČANOV LJUBLJANA BEŽIGRAD KOMANOVA ULICA 1 LJUBLJANA

»OHRANIMO ČLOVEKU
DOSTOJANSTVO«

DOBRA MISEL:

»NAJBOLJ SKRIVNOSTNA POT,
JE POT DO ČLOVEŠKEGA SRCA.«